

M O N T E A L E G R E

MAANDBLAD ten dienste van de Gereformeerde Kolonie te Monte Alegre
Paraná --- Brasil.

R e d a c t i e

M. B O S A. N A P R. N A U T A

Adres Redactie: Monte Alegre, Paraná, C.P. 171, Brasil.

Correspondentieadres in Nederland: R.J. GROENVELD

Englumstraat 9, Oldehove Gn
Gironummer 982435.

Abonnementsprijs: In Brasil Cr\$ 3000 per halfjaar.

In Nederland en elders: f. 4,75 of Am\$ 1,50.
per halfjaar.

Verschijnt op het einde van elke maand.

I N H O U D:

- Pag 1. Schriftoverdenking.
" 3. Rubriek voor de Vrouw: Nijverheids-sonderwijs.
" 4. Novidades do Brasil.
" 6. Gedicht.
" 6. Inleiding op de Kerkenordening.
" 8. Boekbespreking.
" 9. Kritische Kroniek.
" 10. Provinciale en plaatselijke verschillen.
" 11. "Het zit er dik in in Monte Alegre".
" 13. Portugese Rubriek.
" 14. Wij lezen samen de "Institutie"
" 15. Het Weeroverzicht.
" 16. Van de Escola Ebenézer.
" 16. Verenigingsnieuws.
" 17. Aan onze Hollandse abonnees.
" 17. Advertentie.

Rubriek voor de Vrouw

NIJVERHEIDSONDERWIJS VOOR MEISJES
 (vervolg van mei-nr)

Bij de kinderverzorging en handenarbeid leren we:

- verzorging van gezonde zuigelingen, voeden en baden, goede gewoonten leren, kinderstoel, aanleren van eenvoudige spelletjes.
- De geestelijke ontwikkeling van het kind.
- Enkele kinderziekten.
- Stempel en spatwerk.

Wat het doel en de inhoud van de land- en tuinbouwlessen is ?
 Het plattelandsmeisje vertrouwd maken met de wonderen van de natuur en haar belangstelling wekken voor alles wat rondom haar leeft en groeit.

- Verzorgen van kamerplanten en huisdieren.
- Leren kennen van veld- en snijbloemen.
- Groentetuin, aanleg en onderhoud.
- Kennis van fruitsoorten en bloemen schikken.

Op bijgaand schema (zie hieronder) ziet U enkele opleidingen die tegenwoordig aan nijverheidsscholen gegeven worden. De pijltjes bovenaan geven aan waar men met een bepaalde opleiding terecht kan. Het plezierige van zowel de Inas (africhtingsassistentes), de kinderverzorgsters, de costuumnaaisters als de drie-jarige vooropleiding is, dat men met deze diplomas op zak een mogelijkheid heeft tot verder studeren. Ziet U wel, dat een meisje met 2 jaar huishoudschool en daarna driejarige vooropleiding even ver is, als een meisje met Mulo en 1 jaar vormingsklas ?

De voorlichtingscursussen, zoals deze in de steden ruim 60 jaar en op het platteland wat later gegeven worden, zijn uitgegroeid tot een belangrijke onderwijsinstelling in ons land. Moge het kleine begin dat straks in de kolonie begonnen wordt een even goede toekomst tegemoet gaan als haar oudere zuster in Nederland.

J.C. Dees

6 klassen lagere school	2 jaar primaire opleiding.	Mulo - 4 jaar		1 jaar vormingskl.	Lerares-opleiding	→ onderwijs	
		klas A, H en N.	Assistentente	Vooropleiding vr. beroepen			→ Hulp in Bejaardentehuizen en bij chronische ziekenhuizen
				Inas	Inas		→ koloniehuisen
		assistentente naaien	leerling verkoopster	Kinderverzorgster en Centrale Raad			→ atelieriers
				kostuum-naaien	coupeuse		→ winkelbedrijf
		3-jarige vooropleiding bij het Nijverheidsonderw.	4 à 5 jaar lerares-opleiding		→ onderwijs		
		1e	2e	3e	4e	5e	6e vv

Novidades do BRASIL

.....

Periode 10 mei - 10 juni.

Algemeen

De verslagperiode was rijk aan gebeurtenissen in het politieke vlak

Gedurende een buitenpartij op een "fazenda" (groot landbouwbedrijf) in de staat Rio Grande do Sul, waar zich onder de genodigden o.m. de commandanten van het IIIe en IIe leger, respectievelijk de generaals Alves Bastos en Krueel en enkele verslaggevers bevonden, ging eerstgenoemde generaal bij de tafelspeech te ver in de kritiek op de president, die hij onder meer van persoonsverheerlijking beschuldigde. Het feit, dat deze verklaring door de commandant van een der vier grote legers -onvattende de staten Rio Grande do Sul en Santa Catarina- en een der aanvoeders van de revolutie was afgestoken in aanwezigheid van een andere zeer invloedrijke legerleider -het IIe leger omvat São Paulo en Paraná- die bovendien reeds eerder van zich had doen spreken als eventuele kandidaat voor het presidentschap voor de oppositie, maakte, dat men het daarop volgende optreden van president Castello Branco zag als een lont bij een gevaarlijk kruitvat. Als president en derhalve als opperbevelhebber van de strijdkrachten zou Castello Branco zijn ondergeschikte immers ter orde moeten roepen en hem disciplinair straffen, hetgeen Alves Bastos wellicht niet zou accepteren waarop dan een "militaire kwestie" zou kunnen ontstaan. De president loste de zaak echter nogal zeer eenvoudig op: generaal Alves Bastos werd naar Rio ontboden waar de minister van Oorlog hem mededeelde, dat hij van zijn commando was ontheven en dat zijn opvolger reeds was benoemd. Wat weinigen verwachtten was, dat Alves Bastos hierin zonder meer zou berusten en nog veel minder dat generaal Krueel zich zou haasten te laten weten, dat hij zich volledig van de verklaringen van zijn collega distancieerde.

Op 26 mei wees de regeringspartij ARENA in conventie de minister van Oorlog, generaal Costa e Silva, aan als haar kandidaat voor het presidentschap. Candidaat vice-president werd de minister van Onderwijs en Tweede Kamerlid Pedro Aleixo. In oppositie kringen beweren boze tongen, dat beide heren niet door de Arena doch in werkelijkheid zouden zijn aangewezen door een nieuwe (denkbeeldige) partij, de POEMA (betekent in het Portugees: gedicht), doch welk woord is gevormd uit de beginletters van "Partido dos Officiais de Exercitio, Marinha e Aeronautica" (Partij van de Officieren van Leger, Marine en Luchtmacht).

De grote verrassing was evenwel de plotselinge ontheffing voor 10 jaar uit de politieke rechten en ontzetting uit zijn ambt, van de gouverneur van de Staat São Paulo, Ademar de Barros. Deze politicus pleegde zichzelf "vader van de revolutie" te noemen, waaruit weer eens blijkt, dat een revolutie niet alleen zijn eigen kinderen, doch ook zijn ouders kan verslinden.

De officiële aanleiding voor het desbetreffende presidentiele decreet was de ontdekking van verregaande corruptie en van een groot aantal illegale benoemingen in het ambtenarenapparaat van de zijde van de ex-gouverneur. Men neemt echter aan, dat de toenemende oppositie van Ademar de Barros tegen de regering en de toenadering die hij laatstelijk met de oppositie zocht om de regeringskandidaat voor de aanstaande -indirecte- gouverneursverkiezingen in de staat São Paulo een nederlaag toe te dienen, de ogen van de regering voor de corruptie en de onwettige benoemingen plotseling heeft geopend.

Ademar de Barros, die dikwijls in het openbaar had verklaard, dat hij zich nimmer zou laten afzetten en dat São Paulo desnoods een tweede revolutie zou maken; dat hij daarvoor de steun had van de commandant van het IIIe leger en bovendien beschikte over 60.000 man goed bewapende Statelijke politietroepen, verliet de regering zonder de geringste weerstand. Enkele dagen later vertrok hij naar Europa. De vice-gouverneur Laudo Natel volgde hem op.

Deze tot voor kort onmogelijk geachte operatie was gelukt zonder dat het dagelijkse leven in Brazilië hierdoor ook maar in het minst werd beroerd.

President Castello Branco is als de sterkste man uit deze episode te voorschijn gekomen en heeft wederom duidelijk blijk gegeven de teugels van het politieke leven stevig in handen te hebben.

De laatste gebeurtenis was het aftreden van generaal Cordeiro de Fari als minister zonder portefeuille voor Regionale Aangelegenheden. Betrokkene, die een zeer goede verhouding met de president schijnt te hebben, wordt nog steeds gezien als potentiële tegencandidaat van generaal Costa e Silva bij de aanstaande -indirecte- presidentsverkiezingen. Hij zou zijn ontslag hebben genomen om zich aan de verkiezingscampagne te wijden.

Economie

Er zijn weinig veranderingen opgetreden in de economische sector. Een positief punt is dat nu wel met zekerheid mag worden aangenomen, dat de depressie die zich het vorig jaar omstreeks deze tijd voordeed, zich dit jaar niet zal herhalen. De industriële bedrijvigheid ontwikkelt zich op tevredenstellende wijze.

Het grote probleem van de regering blijft de moeilijkheid om de stijging van de kosten van het levensonderhoud te beteugelen. De geldontwaarding bedroeg in de maanden april en mei respectievelijk 4,4 en 2.2% waardoor het inflatiepercentage de eerste vijf maanden op ruim 20% is gekomen. Alhoewel dit minder is dan in 1965, beantwoordt dit percentage toch geenszins aan de plannen van de regering op dit gebied. Teneinde de uitgaven van de lagere volkklasse aan het levensmiddelenpakket te verlagen heeft de regering besloten een aantal basis levensmiddelen vrij te stellen van omzetbelasting.

Aangezien de stabilisatie van de munteenheid nog niet is bereikt, worden de plannen voor de invoering van de "harde" cruzeiro (1 nieuwe Cruzeiro zou 1000 oude Cruzeiros bedragen) voorlopig uitgesteld.

In deze verslagperiode werd de wet nr 4.968 van 9 mei 1966 in het Staatsblad gepubliceerd. Bij deze wet wordt het aantal goederen, dat als emigranten-bagage vrij van invoerrechten kan worden ingevoerd, belangrijk uitgebreid.

Varia.

De politieke gebeurtenissen, hoe schokkend deze ook mogen zijn, noch de stijging van kosten van levensonderhoud hebben momenteel de aandacht van het Braziliaanse volk. De grote belangstelling is momenteel gericht op de voorbereidingen van het nationale elftal voor het wereldkampioenschap voetballen in Londen. Indien Brazilië voor de derde maal kampioen wordt, blijft de cup Jules Rimet definitief in Braziliaanse handen. De zogenaamde "technische commissie" had aanvankelijk 44 spelers opgeroepen, waarvan thans de 27 beste zijn overgebleven. Het ligt in de bedoeling, dat Brazilië twee complete elftallen alsmede een extra keeper en een extra rechts-buiten, dus totaal 24 spelers naar Londen zendt. De helft van de spelers zijn veteranen uit het vorige kampioenschap. Enkele, zoals Pele, Garrincha, Cilmar, Djalma Santos en Belini, zijn uit het wereldkampioenschap 1958 in Zweden. De Braziliaanse elftallen

A en B hebben tot nu toe alle vriendschappelijke interland wedstrijden gewonnen, nl Chile (1x0); Wales (1x0); Peru (4x1 en 3x1); Polen (3x1 en 2x1) en Tsjechslowakije (2x1).

De Emigratie-Attaché
b.a.
Drs R. Claassens.

D e A v o n d t r o m p e

HEUR' trompe steekt de koe; ze is moe
van neerstig om te knagen;
van lange, in 't jeugdig grasgewas,
den zwaren eur te dragen;
den zwaren eur, die, melkenvol,
albij den grond genaakt;
die zwaait, die heur den tred belet,
en 't lichaam lastig maakt.

Ze steekt de trompe en tuit, om uit
den meersch te mogen komen,
ter melksteê; om, ontlaan, voortaan
heur zog te zijn ontnomen;
heur zuivel, dat zoo zoet, zoo goed,
zoo zuiver is; en dat,
voor alle lieden, ate en bate,
en drinkbaarheid bevat.

De trompe steekt de koe, daartoe
verwekt, alzoo de menschen,
die, tegen avond, lam en stram
gewrocht, de ruste wenschen.
De mensch is moe, de koe is moe,
en iedereen betracht,
na 's zomers zware werk, onsterk,
de zegenvolle nacht.

2 October 1896

Guido Gezelle

INLEIDING OP DE KERKENORDENING

Hieronder volgt een klein gedeelte van een inleiding over de Dordse Kerkenordening, gehouden voor de Mannenvereniging, waarvan speciaal verzocht werd, dit een plaats te geven in het maandblad.

R. Nauta.

Men schrijft het jaar 1558.

Ergens in een klein stadje in Frankrijk is een vergadering bijeen. Diep in het geheim, met gesloten luiken en gegrendelde deuren. Deurwachters staan bij de toegangswegen. Slechts enkele flambouwen verlichten en spaarzaam het vertrek.

Al dese voorzorgsmaatregelen zijn wel nodig. Immers, men schrijft 1558. De goddeloze, onbetrouwbare koning Frans I zit stevig op de troon van Frankrijk. Slechts één verrader behoeft er te zijn, en de dragonders rukken uit om hun overval te verrichten en de verboden ketterse

vergadering uiteen te drijven. Het zijn boze tijden. Overal roken de brandstapels, en het bloed der martelaren stroomt van de schavotten.

Zo is deze bijeenkomst in Poitiers, een klein stadje in het midden van Frankrijk ook in het diepste geheim bijeen geroepen. Maar, er was noodzaak tot deze vergadering. Immers, er is hoog bezoek in de gemeente van Poitiers. Uit Parijs is tot de gemeente overgekomen dominee Antoine de Candieu. Hij is afgezonden door de kerk van Parijs om de kerk te Poitiers bij te staan in haar moeilijkheden. Moeilijkheden, die een gevaar vormden voor de orde en het welzijn van deze gemeente.

En nu, Gode zij dank, het moeilijke werk is volbracht, en ter bezetting van de verzoening en ter bekrachtiging van de getroffen regelingen is de gemeente nu bijeen in Woord- en Sacramentsdienst. Dankbaar is men. Dankbaar zijn ook de broeders, die hun zending zagen bekroond met de goede afloop. Laat in de avond gaat de gemeente stil en dankbaar uiteen, versterkt en verrijkt met de zegeningen, die God schonk in de prediking van Zijn Woord en in de bediening van de Sacramenten.

Als de kerkdienst afgelopen is, verzamelen zich de aanwezige predikanten en ouderlingen en houdt men nog een soort navergadering. Koffie- en drinken-in-de-pastorie zouden we het kunnen noemen. Goed, laten we het zo maar noemen; het is echter wel iets te ong gezien. Het is welhaast vanzelfsprekend, dat deze predikanten, die vroeger bijna allen bij Calvinus in Genève gestudeerd hebben, en elkaar dus goed kennen, nog wat nablijven, om samen met elkaar te spreken over zoveel dingen, die hun hart en leven beroeren, die zelfs hun leven tot inzet hebben. De kerk der reformatie breidt zich schier dagelijks uit. Heel Frankrijk schijnt in luttele jaren een protestants land te zullen worden. Zo is het niet te verwonderen, dat de predikanten stof te over hebben om met elkaar te spreken. De avond verglijdt, het wordt nacht, maar niemand denkt aan heen gaan.

En dan, midden in het vuur der gesprekken staat plotseling een ander aanwezigen op. Wie hij geweest is weten we niet meer. Hij verzoekt stilte, en dan begint hij te zeggen, wat hij zeggen moet. Hij vraagt aandacht voor het feit, dat de kerken zich geweldig uitbreiden, dat er met die uitbreiding hoe langer hoe meer de behoefte zich doet gelden van een algemene kerkorde, en een algemeen aanvaarde belijdenis. Dat er binnen de gemeenschap der kerken regelen gestalte gaan krijgen, waarnaar men het kerkelijke leven kan inrichten, en die de rechtsbasis vormen, waarnaar het leven der kerken genormeerd wordt.

En door dit naar voren te brengen, heeft deze man eigenlijk onder woorden gebracht, wat reeds de gehele dag en de gehele tijd van vergaderen in de kerk te Poitiers onuitgesproken in allerlei gebeurtenissen en gesprekken de ondertoon is geweest. Het voorstel vindt gehoor. Men gaat er op in, en op die avond worden plannen gemaakt tot de bijeenroeping van een algemene synode. Een algemene synode van alle protestantse kerken in geheel Frankrijk. Men besluit om de kerk van Parijs het voorbereidende werk te laten doen. En een jaar later, op donderdag 25 mei 1559 vergaderde de eerste Nationale Synode van Frankrijk in de voorstad St Germain te Parijs.

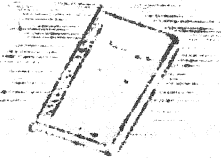
Ik hoop, dat door dit voorgaande verhaal duidelijk de sfeer te ontdekken valt, waarin deze dingen gebeurd zijn, en onder welke omstandigheden de K.O. is ontstaan.

Daar was een gemeente in moeilijkheden. De kerk van Poitiers zat met problemen, die wellicht veel meer kerken hadden. Problemen van tucht en ontucht, problemen van leer en kerkregering. En zie, de broeders van Parijs bieden de helpende hand. Zij zenden een man, die orde op zaken moet helpen stellen. En wanneer door deze samenkomst de predikanten de problematiek nog eens samen bezien komt er een concrete wens naar voren: Wij moeten iets doen om elkander permanent bij te staan. Wij hebben gezamenlijke moeiten. Er zijn gezamenlijke belangen, dus

dus moeten we de handen ineen slaan, zoals het ons beschreven staat in de kerkhistorie der eerste christelijke gemeenten, volgens de handelingen der Apostelen, en zoals Paulus dat in vrijwel elke brief tot uitdrukking brengt.

Zo is de Kerkenordening tot stand gekomen. Op een moment, toen de tijd er voor rijp was. Toen er reden was, om in de branding van de strijd de handen ineen te slaan en orde, ware van God gewilde orde in het huis des Heren te bevorderen en te handhaven.

De kerkenordening en ook de belijdenis zijn voortgekomen uit de nood der tijden, uit de behoefte tot concrete en bewuste beoefening van de gemeenschap der heiligen, uit de behoefte om concreet te belijden wat als vrucht der reformatie verkregen was en bewaard moest worden naar 's Heren opdracht. Zij zijn voortgekomen uit de begeerte tot dienstbetoon in onderlinge liefde tot regionale en nationale samenbinding der kerken.
(wordt vervolgd)

BOEKBESPREKING

.....

HET WONDER VAN DE 19e EEUW.

Na 17 jaar kan niet meer worden gezegd dat we ons in de kolonie nog in het prilste pioniersstadium bevinden. Het pionieren der eerste jaren hield in, dat de allereerste aandacht aan de allerbelangrijkste zaken werd gegeven.

Gelukkig stond er wel direct een bibliotheek ter beschikking van de kolonisten, maar die bibliotheek kon niet worden verbeterd of uitgebreid. Nu er enigzins ruimere middelen komen kan aan de bibliotheek aandacht worden gegeven. En dit gebeurt. Dankbaar mogen we de actie van de jeugdvereniging noteren om te komen tot de aanschaf van nieuwe leesboeken, de boekengiften van het Algemeen Nederlands Verbond, de Mobiele Bibliotheek van het Nederlands Emigratiefonds en de maandelijkse bijdragen van de gezinnen voor een gezamenlijke studiebibliotheek. Maar menig jong gezin zal het moeten stellen met een minimaal boekenbezit. Of soms bezit men misschien helemaal geen boeken. Het persoonlijk boekenbezit is echter geen zaak die achterop of in het gedrang mag raken bij het opbouwen van de kolonie.

Om nu een goed begin te maken willen we graag aanbevelen, van H. Algra: Het wonder van de 19e eeuw. Een prachtboek over Reveil, Afscheiding en Doleantie, de wonderen van de vorige eeuw. Leest U maar eens mee op pag. 299 van het boek.

"Toen ds J.C. Sikkel in 1885 in Hijlaard predikant werd, vond hij onder de lidmaten ook enkele personen die nadrukkelijk de goddelijke openbaring verwierpen. Trouwens, Hijlaard was de enige gemeente in de grietenij, die niet vrijzinnig was. Ds Sikkel bezocht ook deze personen, want hun namen stonden in het lidmatenboek. En hij vond voor zijn boodschap geen gehoor "Wij geloven niets van wat u gelooft" Ds De Haas van Winsum was hun profeet en leraar. "Maar de eerstvolgende keer komen wij wel aan het Avondmaal".

Dat bracht ds Sikkel in grote benauwdheid. Hij kom en mocht het Avondmaal niet bedienen aan personen, die openlijk hun ongeloof uitstalden. Hij heeft ze -het zijn zijn eigen woorden- gesmeekt om niet te komen. Maar toe. de zondag van de Avondmaalsbediening was aangebroken, waren ze wel in de kerk, en zelfbewust traden ze toe op de tafel, onder voelbare spanning in de kerk. Maar ds Sikkel nam het witte doek, dat over

rood en beker had gelegen, en dat hij pas had weggenomen, en legde het weer over de tekenen van het lichaam en bloed van Christus. "Ik kan en mag het Avondmaal niet bedienen".

Men noemde hem soms om zijn strijd lust "de leeuw van Hijlaard", maar alweer zijn eigen woorden- 's avonds in de slaapkamer en bij het bed aan de kinderen, was er soms niets overgebleven van "de leeuw" en was er veel vreeze voor de toekomst.

Veel jaar later verbrak de kerk van Hijlaard de band met de Hervormde kerk en ging met de Doleantie mee".

En wie in Monte Alegre knikt niet begrijpend en instemmend, als hij leest op pag. 211 over Zuid-Afrika:

"De Kaapse Kerk trok de handen van de Voortrekkers af, maar onder de rief van de ossewagen lag de Statenbijbel. De Bijbel is een boek voor alle tijden en alle plaatsen. Maar toch bevatte hij voor de Boeren elementen, die hen op speciale wijze en heel direct aanspraken. Zij lezen anders dan in het waterrijke Nederland in hun land van steppen en barre vlakten: "Een Psalm van David, als hij was in de woestijn van Juda. God, Gij zijt mijn God. Ik zoek U in de dageraad; mijn ziel dorst naar U in een land, dor en mat, zonder water."

Al lezend kan men zich moeilijk aan de indruk onttrekken, dat het boek een tegenhanger is van "Parade der mannen broeders", en "Het beeld der vad'ren", boeken, waarin met superieure glimlachjes afscheid wordt genomen van het klein gedoe der kleine luiden.

De klacht van D. van der Stoep in het nawoord bij "Het beeld der Vad'ren" kan men ook bij Algra beluisteren. Op b.v. pag 36 en 37.

Men kan men zich afvragen of de eerloze capitulatie van ds Molenaar van geringe importantie is geweest bij de overwegingen die er toe leidden hem in 1859 te benoemen tot kommandeur in de orde van de Nederlandse leeuw.

We willen dit boek van harte aanbevelen, opdat er in de kolonie, wat het gevarieerde boekenbezit in de gezinnen betreft, deze situatie ontsta:

"Verscheidene jaren geleden wilde een gereformeerde J.V. eens een kleine tentoonstelling maken in het verenigingslokaal van de boeken van Dr Kuyper, en men begon de gehele gemeente af te grazen om overal boeken van dr Kuyper te lenen. Een broodventer bleek de meeste te hebben, nog meer dan de plaatselijke predikant, hoewel die niet pas afgestudeerd was....."; pag. 307 van H. Algra: Het wonder van de negentiende eeuw.

A. Nap.

.....
R I T I S C H E K R O N I E K
.....

R e s t a u r a t i e

Daar lijkt het toch allerminst op in de kerk.

Want restauratie is volgens mijn woordenboek: herstellen in vroegere bestand. En gaat U nu maar na:

Men "licht" meer op de preekstoel. "Och", zal men opmerken, "rekening houden met alle beste bedoelingen, maar 't was toch maar een minder kunstig bewerkt stuk van een petroleumblik."

Wat doopvond "dat er bij hing", weg.

De preekstoel neergehaald.

Men banken meer, die met meer warmte meer plakken.

De zakjes-gordijnen-periode is voorbij.

De romantiek van het warme, donkere, ruige pionierskerkje is weggevoerd.

En toch is de titel boven dit stukje niet verkeerd gekozen, want als we straks bij droog weer over de nieuwe lopers onze plaatsen zoeken, naar de centraal staande nieuwe preekstoel kijken, in een smaakvol geverfde kerk zitten, tegen de zon beschermd worden door warme nieuwe gordijnen, dan blijft de kerkeraad nog naar restauratie, naar herstel van de oude toestand streven.

Want op die oude preekstoel, bestraald door petroleumlicht in dat romantische ruige kerkje stond eenmaal onze predikant.

En die toestand moet hersteld worden.

Dat gebeurt ook.

Want bij het letten op al die dingen, die nieuw werden, hebben we iets ouds, dat overbleef over het hoofd gezien.

Oplettende kerkgangers hebben gemerkt, dat het lessenaartje, waarop de Bijbel rust niet vernieuwd werd. Symbolisch?

Maar het zelfde Woord blijven we horen. En dan herinneren we ons direct een van de naar voren springende punten in de preken van de negen jaren die voorbij gingen: En dat we derhalve ons vertrouwen van alle schepselen aftrekken en op U alleen stellen.

En dat belijdenisstuk is nauw met ons geloven verbonden. Dat moet blijven, ook al komt het in de "Hollandse" preken niet zó sterk naar voren, als een zeer wezenlijk stuk van ons geloven.

Dan praten we elkaar niet in de put.

Dan reageren we anders, dan in soms vrij pessimistisch gestelde ontvangen brieven.

Want we weten beter.

EEN KENNIS van Spectator.

PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE VERSCHILLEN

(Vervolg uit: Prof. dr. A. Chorus: De Nederlander uiterlijk en innerlijk)

DRENTEN, Overijselaars en Geldersen zijn de zuiverste Saksen in ons land, de mensen, die vaak namen op "ink" hebben of die met "Ter" beginnen. De Drenten hebben daarbij nog dit aparte, dat ze lang in een vrij afgesloten gebied geleefd hebben en sterk op elkaar aangewezen waren. Als Sakser is de Drent eerder behoudend dan progressief: hij heeft een zeker wantrouwen tegenover het nieuwe en het vreemde. Maar als eenmaal het nieuwe beproefd en deugdelijk bevonden is, zet hij het ook door met alle taaiheid en volharding die in hem zitten.

De Drent is zeer coöperatief, zeer gehecht aan zijn gemeenschap, en zeer bereid er iets voor over te hebben. De Drent heeft lang tevreden moeten zijn met hard werken op arme grond: hij heeft daardoor spaarzaamheid, zuinigheid, soberheid en zelfs keuteiligheid geleerd.

Is eenmaal zijn vertrouwen gewonnen, dan kan hij zeer gemeedelijk, joviaal en hartelijk zijn: hij is veel meer gevoelsmens dan hij meestal laat blijken. In het bijzonder is hij zeer gesteld op gemeenschappelijke vermaken en op huiselijke gezelligheid. Zelfs in hotels in Drente kan men vaak het opschrift vinden: "Zoals het klokje thuis tikt, tikt het nergens". Dat is niet geschikt om de gast tot een lang verblijf te verlokken.

OVERIJSELAARS en Achterhoekers verschillen niet zoveel van elkaar, zij hebben ook de kenmerken van de Saksers: wat conservatief, maar taai en volhoudend. De Achterhoeker en de Twent zijn gemoedelijk van natuur, maar tegenover vreemden aanvankelijk wantrouwend. De Sallander (West-Overijsel) is harder en zwaarder van gemoed. Zoals alle Saksers hebben de Overijselaars en Achterhoekers een sterke familieband en een stevige gezinsstructuur. Men lette eens op, hoeveel pleegkinderen juist daar in gezinnen geplaatst worden; dat hangt natuurlijk ook samen met het

andelijk karakter van deze streken, maar daarin alleen zit het niet. De Saksers hebben in die stevige gezinsstructuur en de goed ontwikkelde sociale zin een belangrijke grondslag voor pedagogisch kunnen. Men merkt eens op hoeveel bekende pedagogen uit het Saksenland komen: Heldring, Levinck, Waterink, Hoogveld.

De VELUWENAAR is weer harder: hij heeft de moeilijkste grond en ging lang gebukt onder een vloek van boosheid, waarvan hij zich niet kon bevrijden.

De BETUWENAAR is vrij zwaar, maar heeft iets jovialers. De Maas- en Aallander is opgewekter ofschoon armer en slecht gehuisvest. Juist in het land tussen de grote rivieren ziet men de overgangen van katholieke naar protestantse volksgroepen nog heel scherp in allerlei uitingen, waarschijnlijk, doordat deze streken in veel opzichten weinig vooruitgang en verandering gekend hebben tot in onze tijd toe.

Van de Bommelerwaard is het westelijk deel hervormd, het oostelijk deel katholiek, met Amerzoden en Rossum als overgangsgebied. De dijkwoning verheerste er sterk, met als gevolg geen lofwaardige hygienische toestanden. Maar toch blijkt in het westelijk deel de bewoning veel keuriger te zijn. De huisvrouwen zijn er kennelijk netter. De mannen lappen de huizen met allerlei middelen op, hetgeen vaak tot schilderachtige maar niet steeds gezonde resultaten leidt.

De BRABANDERS vallen uiteen in twee groepen: de West- en de Oostbrabanders. De Westbrabanders hebben over het geheel betere grond en meer invloed van Holland ondergaan. Ze lijken daarom ook meer op Hollanders, ze zijn zakelijker, energieker, doortastender en meer economisch gericht. De Midden- en Oostbrabander is meer het type van de echte Brabander: gevoelig, gemoedelijk, opgewekt, wat lomp en simpel vaak, maar innerst goedhartig. De Brabander is taai en bijzonder volhardend, maar vaak meer in het passieve, dan in het actief-ondernemende. De Brabander heeft te lang onder druk gestaan en op arm land geleefd om niet sober te zijn, maar daarnaast weet hij ook gulhartig en nuchter te zijn. In elk geval heeft hij veel van dat als typisch katholiek beschouwde evenwiesbesef: werken, maar ook ervan genieten; morgen komt er ook nog een dag. De Brabander heeft een sterk gemeenschapsbesef, is niet zo individualistisch als de mensen boven de grote rivieren, denkt minder economisch en utilitaristisch en heeft een levensopvatting, die een structuur kent welke sterk hiërarchisch geleed is en zelfs ietwat feodaal. Er zit nog een enorm onverbruikte kracht in Brabant en die zal met de tijd meer blijken: het schijnt nu al op de tweede plaats te staan in de ranglijst van geïndustrialiseerde provincies.

 "HET ZIT ER DIK IN IN MONTE ALEGRE"

Afscheidsavond van Ir en Mevrouw Bouman

Bovenstaande uitspraak mochten de kolonisten beluisteren op maandag 7 juni j.l., op de afscheidsavond van Ir Bouman en zijn echtgenote. Daar laten we trachten U een ordelijk verslag ervan te geven.

De kerk was mooi versierd op deze avond. Een groot boeket met: arelgierst, sorghum NK 320, Santa Luis en Feterita stond voorin de kerk. In een typische avond kregen we aangeboden: een werkgedeelte en een afscheidsgedeelte. Meneer Bouman gaf voor het laatst landbouwvoorlichting, en daarna bracht de heer J. Buitenhuis, voorzitter van de coöperatie ons het vele werk van Ir Bouman in herinnering. Hij sprak over de voorlichtingsvergaderingen, de wijze, waarop meneer Bouman dit deed, het bezoek aan de bedrijven, het aanleggen van contourlijnen, het geven van bemestingsadviezen, het nemen van grondmonsters, het organiseren van de

fokveedagen en het landbouwonderwijs.

"Kortom, voor al het werk, dat U deed voor de verdere vooruitgang van onze kolonie zeggen we U onze welgemeende dank. We wensen U een goede reis en een goede werkkring in Holland of elders toe. Wij zullen Uw werk niet vergeten, mee door de artikelen, die U schreef voor het Agrarisch Archief. Want wie schrijft, die blijft."

De heer M. Groenveld verzocht Ir Bouman tussen de parelgiersten en de NK 320 etc te komen zitten. Hij las een "Getuugschrift veur Ir P.R. Bouman van de kolonie Monte Alegre over de joaren 1960 - 1966" voor. In het "Veurwoord" liet M. Groenveld zien dat "het ons gouddocht, dat meneer Bouman dit getuugschrift in 'N Hoag lez'n lait". Men moet wel een dubbele insider zijn om alles te kunnen begrijpen, maar duidelijk werd, dat de leerlingen de meester -zij het met soms een kromme stok- op de vingers durfden tikken, maar dan moeten de lessen wel goed zijn geweest.

De heer A. Nap sprak over het feit, dat Ir Bouman Monte Alegre in in zijn werk opgenomen had en naar buiten verdedigde. Hij herinnerde aan het werk van Ir Bouman tijdens diens verlof in Nederland op de vergadering in Zwolle en bij bezoeken aan adspirant-kolonisten. Ook de ontwikkeling in de coöperatie werd gememoreerd en het feit, dat de kolonie in het jaar van zijn afscheid kwam tot veeregistratie en melk-kontrole. Een heel ander punt werd aangeraakt, toen werd opgemerkt; "U hebt ons ook leren kennen als kolonisten, als leden van de Gereformeerde Kerk. U hebt daar misschien wel eens naar tegen aan gekeken en gedacht: Ik had dat anders verwacht van mensen, die een belijdenis hebben, die beleefd moet worden. - Maar ik hoop, dat U ook van ons gemerkt hebt, dat wij nooit beweerd hebben zondeloze mensen te zijn en dat wij altijd geprobeerd hebben naar Gods Woord te leven, zoals dat in de kerk gebracht werd, en zoals daarover in de gezinnen verder werd nagedacht. We hopen dat U bij alle dingen hebt opgemerkt, dat er den tracht is naar Gods Woord te leven."

Daarna werd een album met prachtige foto's van de kolonie en de omgeving aan meneer Bouman overhandigd.

De heer J. Glas bracht ons in herinnering de vele tochten met Ir Bouman ondernomen op zoek naar een tweede kolonie. Verder zei Glas: "Het blijkt, dat we iemand nodig hebben die ons richtlijnen geeft. Ik herinner me, dat we in Uruquay Peterita hadden. Wat was het geval? Ik nam het mee naar Monte Alegre. Ik zaaide het in october. Er kwam niets van terecht. Had ik m'n hersens gebruikt, dan was ik misschien zo ver gekomen, als meneer Bouman het ons voorzei."

Ir Bouman antwoordde dat hij in deze 6 jaren niets anders gedaan had dan naar zijn kunnen zijn plicht te betrachten. Hij dankte voor het cadeau en merkte op, dat Monte Alegre goede mogelijkheden biedt en een goede sfeer bezit. Hij hoopte over een drietal jaren terug te komen en verzekerde ons, dat er een opvolger zal komen.

Ook de verschillende sprekers werden beantwoord. Tegen M. Groenveld: "Ik zal die zaak in Den Haag voorleggen aan Minister Bot."

Ir Bouman zeide in antwoord op wat door A. Nap was gezegd, dat wij (hij en de kolonie) in praktische levensopvatting dicht bij elkaar staa Tenslotte zei hij, dat het album zijn reclameboek voor de kolonie in Holland zou worden bij zijn voorlichting over de positieve kanten en negatieve kantjes van de kolonie.

De heer J. Cnossen ging daarna voor in dankgebed.

In een schriftelijke afscheidsgroet vlak voor het vertrek uit Rio bedankte Ir Bouman nog eens voor de prettige avond en beloofde Monte Alegre niet te zullen vergeten.

VERSLAGGEVER

P O R T U G E S E R U B R I E K

"O HINO NACIONAL"
(een bespreking)

"O Hino Nacional foi composta na época da Independência do Brasil em 1822, porém denominada Marcha Triunfal. Foi cantado pela primeira vez com versos de Ovídio Saraiva de Carvalho, no dia 13 de abril de 1831, seis dias após a abdicação, quando os navios portadores da família imperial deixavam o porto de Rio de Janeiro, com destinos Portugal.

Proclamando a República em 1889 instituiu-se uma comissão para a escolha de novo hino que estivesse de acordo com o novo regime político. Marechal Deodoro manteve o hino de Francisco Manuel da Silva por estar ligado aos fatos históricos da nossa Pátria.

Nomeado depois uma comissão para a escolha dos versos a serem adotados, foi preferido a poema de Joaquim Ozório Duque Estrada, oficializado o dia de 6 de setembro de 1922."

Na deze technische opmerkingen iets over het gedicht zelf.

Wie wel eens de prachtige sterrenhemel bekijkt en tracht te bestuderen, voelt zich aangesproken door de regels:

Se em teu formoso Céu, risonho e limpido,

A imagem do Cruzeiro resplandece.

Ieder die oog heeft voor landschapschoon, wordt steeds weer geboeid door het zeer rijke Brasil en zingt mee:

Teus risonhos, lindos campos têm mais flores,

"Nossos bosques têm mais vida."

Illustraties bij "Nossa vida" no teu seio "mais amores", laten ons zien hulp aan gebrekkigen, ouden, zieken en kinderen.

Kennis van de Braziliaanse omstandigheden doet ons beseffen, dat op juist deze terreinen nog enorm veel werk verzet moet worden.

Als immigrant ken je ook het volkslied van het oude vaderland, ons Wilhelmus. Onwillekeurig ga je vergelijken. En het is goed dit te doen.

In het bovenstaande werden jaartallen genoemd: 1822, 1831 en 1889.

Het is van belang daarop te letten. Want er worden jaren van ná de Franse revolutie mee aangeduid. En van die revolutie, daarvan is de invloed in dit gedicht zeker te merken.

Se o penhor dessa igualdade

Conseguimos conquistar com braço forte

Em teu seio, ó Liberdade.

En zingt U nu eens de regels uit ons Wilhelmus:

"De Koning van Hispanje heb ik altijd geëerd."

Deze regels werden gezongen, nadat er in de Nederlanden al heel wat was gepasseerd.

Het laatste couplet van ons Wilhelmus moesten we, speciaal in dit verband, ook allemaal uit het hoofd kennen. Om deze regels:

"Voor God wil ik belijden, en Zijner groten macht,

Dat ik tot genen stonden den Koning heb veracht."

Als dit de grondslag voor Brasil wordt, dan heeft het een grootse toekomst.

Over een en ander zou nog veel uitvoeriger geschreven moeten worden.

Toen ik enige tijd geleden zijdelings enige opmerkingen over de geschiedenis van Brasil maakte, bereikte me later het verzoek, daarover eens apart te spreken. Graag accepteer ik dit.

En hoop dan, vooral in dit verband met het boven aangestipte, Uw interesse daarvoor nog te verlevendigen.

A. Nap

WIJ LEZEN SAMEN DE "INSTITUTIE"

=====
 Over het gebed, dat de voornaamste oefening des geloofs is, en waardoor we Gods weldaden dagelijks verkrijgen.
 Boek III, hoofdstuk XX : 1 en 2.

1. Uit hetgeen tot nu toe behandeld is, zien we duidelijk, hoe ontbloot en ledig de mens is van alle goede dingen, en hoe hem alle hulpmiddelen ter zaligheid ontbreken. Daarom, indien hij middelen zoekt, om daarmee zijn armoede te hulp te komen, moet hij buiten zichzelf gaan en zich die van elders verwerven. Daarna is ons dit uitgelegd, dat de Here zich uit eigen beweging en mild vertoont in Jezus Christus, in wien Hij ons voor onze ellendigheid alle gelukzaligheid en voor onze armoede rijkdom aanbiedt, in wie Hij voor ons de hemelse schatten opent, opdat ons ganse geloof Zijn geliefde Zoon aanschouwe, aan Hem onze ganse verwachting hange, op Hem onze ganse hoop gevestigd zij en ruste. Dit is wel een geheime en verborgen filosofie, die door geen sluitredenen kan worden opgespoord; maar haar leren zij grondig kennen, wie God de ogen geopend heeft, opdat zij in Zijn licht het licht zouden zien.

Nadat we dan door het geloof hebben leren kennen, dat al wat wij nodig hebben en wat ons in onszelf ontbreekt, in God is en in onze Here Jezus Christus, in wie immers de Vader gewild heeft, dat de ganse volheid Zijner milddadigheid zou wonen, opdat wij allen daaruit, als uit een overvloedige bron zouden putten, is nog over, dat wij in Hem zoeken, en in Hem door gebeden vragen datgene, waarvan we geleerd hebben, dat het in Hem is. Want wanneer wij weten, dat God de Heer en Gever van al het goede is, die ons uitnodigt om van Hem te eisen, zou, wanneer we ons niet tot Hem wenden en niet eisen, dit ons niet tot voordeel zijn; maar het zou evenzo zijn alsof iemand een schat, die hem is aangewezen, in de aarde begraven en verborgen liet liggen. Daarom heeft de apostel om aan te tonen, dat het ware geloof niet na kan laten God aan te roepen, deze orde gesteld (Rom. 10:14), dat, evenals uit het evangelie het geloof geboren wordt, zo ook door het geloof onze harten bekwaam gemaakt worden om Gods naam aan te roepen. En dit is het juist, wat hij een weinig te voren gezegd had (Rom. 8:26), dat de Geest der aanneeming tot kinderen, die het getuigenis des evangelies in onze harten verzegelt, onze geest opricht, zodat hij zijn begeerten aan God durft bekend te maken, onuitsprekelijke zuchtingen opwekt en met vertrouwen roept: Abba, Vader. Dit laatste dus moet, omdat het vroeger slechts terloops gezegd is en als het ware even aangeroerd, nu uitvoeriger behandeld worden.

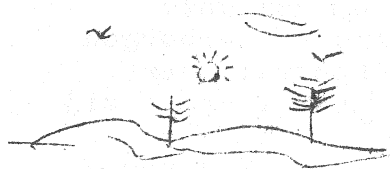
2. Door de weldaad van het gebed verkrijgen wij dus dit, dat wij doordringen tot die rijkdommen, die voor ons bij de hemelse Vader zijn weggelegd. Want het gebed is een zekere samenspreking der mensen met God, waardoor zij, het heiligdom des hemels binnengegaan zijnde, Hem over Zijn beloften in eigen Persoon aanspreken, opdat ze, wanneer de noodzakelijkheid het zo vereist, ervaren, dat niet ijdel geweest is, wat ze geloofd hebben, toen Hij het hun slechts met woorden toezegde. Daarom zien wij, dat ons niets wordt voorgesteld, dat we van de Here mogen verwachten, of wij krijgen ook het bevel, dat door gebeden te vragen. Zo waar is het, dat door het gebed uitgegraven worden de schatten, die door het evangelie des Heren aangewezen zijn en die ons geloof aanschouwd heeft.

Verder kan met geen woord dan genoegzaam worden uitgelegd, hoe noodzakelijk en hoe veelszins nuttig de oefening des gebeds is. Het is waarlijk niet zonder reden, dat de hemelse Vader betuigt, dat in de aanroeping van Zijn naam het enige middel tot onze zaligheid gelegen is, en wel,

omdat wij door die aanroeping de tegenwoordigheid Zijner voorzienigheid, door welke Hij waakt ter verzorging van onze zaken, en de tegenwoordigheid Zijner kracht, waardoor Hij ons, die zwak zijn en schier bezwijken, steunt, en de tegenwoordigheid Zijner goedheid, waardoor Hij ons, die jammerlijk met zonden beladen zijn, in genade aanneemt, tot ons roepen; kortom, omdat wij door die aanroeping Hem geheel tot ons halen, opdat Hij ons Zijn tegenwoordigheid betone. Hieruit ontstaat een uitnemende rust en kalmte voor onze conciëntiën. Immers, wanneer de nood, die ons drukte, de Here uiteengezet is, vinden wij daarin overvloedig rust, dat geen van onze rampen voor Hem verborgen is, van wie we overtuigd zijn, dat Hij voor ons het beste wil en voor ons het beste kan zorgen.

HET WEEROVERZICHT

MEI 1966

Dag	Temperaturen		Regen in mm
	Max.	Min.	
1	29	15	--
2	28	15	--
3	28	16	7,8
4	26	16	--
5	28	17	7,6
6	27	15	29,9
7	22	14	6,1
8	24	11	--
9	25	14	--
10	27	11	--
11	26	13	--
12	29	15	2,9
13	28	14	--
14	24	14	--
15	25	10	--

Dag	Temperaturen		Regen in mm
	Max.	Min.	
16	25	7	--
17	24	7	--
18	24	8	--
19	26	12	--
20	27	11	--
21	20	14	--
22	25	16	--
23	20	15	8,4
24	20	2	--
25	21	5	--
26	23	7	--
27	24	9	--
28	24	7	--
29	24	9	--
30	26	9	--
31	26	8	--

JUNI 1966

1	24	7	--
2	25	8	--
3	24	9	--
4	23	6	--
5	24	4	--
6	21	4	--
7	21	3	--
8	23	4	--
9	22	5	--
10	24	5	--
11	24	8	--
12	25	10	--
13	27	11	2,6
14	25	15	--
15	28	16	--

16	25	15	7,3
17	27	15	--
18	29	14	8,3
19	25	11	--
20	24	8	--
21	25	12	--
22	26	12	--
23	26	15	--
24	25	10	25,1
25	26	6	--
26	22	12	--
27	24	14	--
28	27	14	--
29	27	13	--
30	15	11	28,5

De gemiddelde temperatuur was in mei 25° C en in juni 24,8° C : maximum, en 11,5° C en 9,9° C minimum. Het totaal aan regen was in mei

62,7 en in juni 72,8 mm.

Verder valt er nog te vermelden dat er 2 keer nachtvorst voorkwam, en wel op 24 en 25 mei.

Niettegenstaande dat er ook in deze maanden nog niet veel regen viel, is toch de winterweide, vooral in het laatst van juni zich over het algemeen goed begonnen te ontwikkelen. Maar de putten lieten hier en daar de bodem zien, wat niet verwonderlijk is, daar er geen water in de ondergrond komt de laatste maanden.

M. Groenveld.

VAN DE ESCOLA EBENEZER

.....

- De eerste week van augustus hebben we vakantie.
- Op zaterdag 6 augustus a.s. hoopt mej. DEES aan boord van de "Louis Lumière" naar Brazilië te vertrekken.
- In de eerste week van augustus moet Geesje Timmerman in Curitiba opnieuw examen doen.

A. Nap.

VERENIGINGSNIEUWS

G e r e f o r m e e r d e M a n n e n v e r e n. "ONDERZOEKT DE SCHRIJFTEN".

Vergaderingen: 9 augustus: Inleiding over Richteren 15 door M. Timmerman.

23 augustus: Dorpse Kerkenordening Art 2 - 10
Van de diensten: verkiezing, beroeping en
approbatie v.e. Dienaar des Woords.
door J. Cnossen.

G e r e f. V r o u w e n v e r e n. "WEES EEN ZEGEN".

Afdeling MIDDAG:

Vergadering: 2 augustus: Lezen Zr T. Groenveld-Havinga: 1 Tim. 5
vers 9 - 16.
Schets in R.h.W. no 9 en 11 - 1963.

16 augustus: Zr G. Sikkema-Groenveld: Vrij onderwerp.

30 augustus: Kerkgeschiedenis: Inleiding Zr F. Sikkema-Bultema, schets 7.

Afdeling AVOND

Vergadering: 2 augustus: Inleiding Hebreëën 11 door Zr J. Buitenhuis.
R.h.W. juni 1963.
Lezen Zr Kauta.

16 augustus: Inleiding Jeruzalem of Babylon, Schets 11
door Zr M. Timmerman.
Lezen Zr J. Buitenhuis.

30 augustus: Inleiding Hebreëën 12 door Zr N. Venhuizen
R.h.W. september 1963.
Lezen Zr M. Timmerman.

G e r e f o r m e e r d e J e u g d v e r e n . "O.D.S".

Vergaderingen:

- 3 augustus: Aly Buitenhuis: Zacharia 12-13: 1-7, Schets 17 en 18.
 10 augustus: Vrij onderwerp: Br. J. Glas: Gods weg met Zuid-Afrika.
 24 augustus: Arda Sikkema: Art 33 NGB.
 30 augustus: Wessel Cnossen: Art 34 NGB.

K l e i n e J e u g d v e r e n . "VAN KNOP TOT BLOEM"
 Geen opgave ontvangen.

AAN ONZE HOLLANDSE ABONNEES.

- Weet U op welke wijze dit blad in Uw brievenbus terecht komt ?
 Vele wegen leiden naar Rome, zegt men. Vele wegen leiden vanuit Monte Alegre naar Holland.
 De normale weg is als volgt. Men doe het pakket met bladen op de post in het postkantoor te Monte Alegre (U weet toch dat dit het enige postkantoor is op de grote fazenda Monte Alegre-die-zo-groot-is-als-de-provincie-Utrecht), daarna gaat het pak met de bus naar Curitiba of Ponta Grossa, om met een zoveelste volgende trein naar São Paulo te worden verzonden, waar nog eens zoveel dagen gewacht wordt alvorend men er aan denkt, de zending op het vliegtuig te zetten.
 Een iets kortere weg is, wanneer onze chauffeur, die wekelijks boter en kaas naar Curitiba brengt, de zaak meeneemt, en op het hoofdkantoor in Curitiba post. Dan schijnt er ineens direct aansluiting te zijn en scheelt het maar zo vijf dagen.
 Ook is er al eens een nummer met een welwillende reiziger geheel gratis overgevlogen naar Holland, U weet wel, zo tussen de leren jas en een beetje in de koffer, die toch al te zwaar is.
 Het zeepost-abuis zijn we gelukkig ook weer te boven gekomen. Dat duurt wel heel erg lang. Het volgende nummer was er nog eerder. Niemand heeft nog bedankt wegens onregelmatigheid in de verschijning-in-Nederland, waarvoor onze erkentelijkheid.
- Een dringend verzoek. Spreekt U eens met anderen over dit blad ? Zo met het doel om een abonnee te winnen. 't Zal vast wel lukken. Het adres is bekend, niet waar?

 Wie heeft van ons geleend het boek:

"Een bloedgetuige der Kerk"
 van Rudolf van Reest?

Gaarne terug bezorgen bij

W. WEVER.